

ZAPOMENUTÉ POVĚSTI PRAŽSKÉ

PRO DĚTI

MICHAL VANĚČEK

Ilustroval

JIŘÍ BERNARD

ZAPOMENUTÉ POVĚSTI PRAŽSKÉ

MICHAL VANĚČEK

Ilustroval
JIŘÍ BERNARD

PRO DĚTI

Michal Vaněček

ZAPOMENUTÉ POVĚSTI PRAŽSKÉ PRO DĚTI

Ilustrace Jiří Bernard

Vydala Grada Publishing, a. s., pod značkou BAMBOOK

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401

jako svou 10 388. publikaci

Odpovědný redaktor Lukáš Záleský

Redakční úprava, Tereza Filinová

Návrh obálky, grafická úprava a sazba TypoText

První vydání, Praha 2026

Vytiskla tiskárna FINIDR, s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a. s., 2026

Text © Michal Vaněček, 2026

Ilustrace © Jiří Bernard, 2026

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**. Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

ISBN 978-80-271-8429-3 (pdf)

ISBN 978-80-271-5887-4 (print)

Obsah

U Poslední lucerny	5
Na Ztracené vartě	8
O zázračném zbohatnutí Mordechaje Maisela	12
O veletrhu v Lipsku	17
Jak měl vetešník Pinkas opici	26
Černínský palác a svobodní zednáři	31
O slivovici	35
O alchymistech a podvodnících	38
Pravda o golemovi	41
O králi a lazebnici Zuzaně	43
Příběh z podivuhodného spiritistického spolku	46
O Bočkovském domě	50
Hergetova cihelna a vodnický poklad	52
Pověst o Podskalské celnici	56
U Minuty: Pověst o pokladu a lupiči	59
Rottův dům: Historie obchodu a legend	63
Sixtův dům a Vavřincovo tajemství	66
O Sovových mlýnech	70
U Černého slunce: Pověst o temném domě	74
U České koruny: Příběh o lásce a zázraku	77
U Knoflíčků na Újezdě: Pověst o černém kočáru a záhadné paní	79
Jak byly zachráněny Emauzy	82
U Obrázku Panny Marie: Pověst o zázracích a záhadném obraze	86
U Sklepa sv. Jana: Pověst o vínu, tajemných chodbách a osudu	90
U Tří divých mužů: Pověst o exotice a tajemství	93
U Tří sekyrek: Pověst o neklidném muži se sekyrou	98
Pověst o prokletí rotundy svatého Kříže	101

U Poslední lucerny

latou uličku na Pražském hradě zná asi každý – je to možná ta nejslavnější ulička v Praze. A také nejnavštěvovanější. Ve středověku se jí skoro každý vyhýbal, v současnosti turisté stojí fronty, aby tudy mohli projít. Maličké domky v ní se zadní stěnou tisknou k hradbám, jako by je podpíraly. Anebo jako by hradby podpíraly ty domky. Možná se podepírají navzájem.

V době vlády císaře Rudolfa II. bydleli ve Zlaté uličce hradní střelci se svými rodinami. Mívali zlatem vyšíváné uniformy a je docela možné, že právě podle toho dostala ulička svoje jméno.

Ovšem za Rudolfa II. zde byli ubytováni také jeho proslulí alchymisté, kteří se pokoušeli vyrobit zlato a elixír mládí. Dost možná že ulička dostala jméno právě podle těch kutilů.

Ale také je možné, že označení „zlatá“ bylo pouhopouhou ironií, protože tady nebyla zavedena kanalizace, a tak se uličkou líně valil veškerý odpad a splašky.

Když Josef II. na konci 18. století usoudil, že hradních střelců už není potřeba, celý strážní sbor rozpustil a domky lacino prodal. Tak se do nich nastěhovala zčásti pražská chudina a zčásti se staly útočištěm různých podivínů, věštkyň, kartářek, lučebníků a silozpytců, kteří uličce dodávali tajemnou atmosféru a nádech záhadnosti.

Později Zlatá ulička okouzila umělce a spisovatele – v jednom domku zde dokonce celý rok psal slavný Franz Kafka.

Ale už v době vlády Rudolfa II. se tradovala jedna záhada. Dávno poté, co uličku opustili alchymisté a jiní podvodníci, si dům, kterému se říkalo U Poslední lucerny, najal neznámý stařec. Byl to podivín, nikdo nevěděl, odkud přišel, ale nedostatkem zjevně netr-pěl. Nakoupil všemožné baňky, křivule a kahany a celé dny a noci doma cosi kutil. Z komína vycházely různobarevné provazce kouře a nezřídka se dveřmi linula ven podivná vůně nebo nevábný odér.

Když se někdo ze sousedů pokoušel nakouknout dovnitř a starce se optat, cože to provozuje, stařec buď nevrle odsekl, nebo začal cosi drmolit latinsky – když byl v dobré náladě.

Sousedy postupně opustila zvědavost a začali brát věci tak, jak jsou. Pokud zrovna nestoupal z komína dým s mimořádně odpudivým zápachem, přestali starce skoro vnímat.

Jednoho odpoledne se ale z domu U Poslední lucerny ozvalo hlasité volání, křik a úpění. Z okolních domků začali vybíhat jejich obyvatelé, kteří se běželi podívat, co se to děje. Podivínský stařec vyběhl ze dveří, spínal ruce a volal: „Heuréka, lidičky! Zlato, pravé zlato. Vyrobil jsem zlato! Našel jsem ho za branou do jiného světa!“

Pak přehodil výhybku a začal něco drmolit v různých světových jazycích. Když tu náhle vytřeštil oči, chytil se za srdce a skácel se k zemi. Pár lidí se k němu sklonilo, aby mu pomohli. Ale pak se samozřejmě našel první, který vykřikl: „Zlato!“ a vrhl se ke dveřím domku. Prohledat tak malý domek bylo otázkou chvilky, ale žádné zlato tam nenašli. Tak se opět vrátili ven, zjistili, že nebožák je mrtev a nechali ho pohřbít do chudinského hrobu. Úředníci dům zamkli, aby ho náhodou někdo nevykradl, než se znovu pronajme.

Tak uběhlo pár týdnů, když se v okolí Zlaté uličky objevil mladý muž, který vypadal jako šlechtic, a vyptával se, jestli náhodou někdo neviděl jeho otce. Lidé začali přikyvovat, že ano, že někdo podobný jeho popisu tady nějakou dobu opravdu bydlel. Ale to víte, fotografie tenkrát nebyla, podle popisu to mohl být skoro kdokoliv. Když ale mladíkovi začali vyprávět o pokusech jednoho starce, jeho tvář se rozzářila. „To musel být on,“ usoudil a pak jim začal vyprávět podivný příběh.

Jeho otec byl zámožný šlechtic, měli zámek v jižních Čechách. Mladík se oženil, měl rodinu, ale z otce

se stával podivín. Stále častěji se zamykal ve svém pokoji a něco prováděl s různými chemikáliemi a sestrojoval podivné přístroje. Nějakou dobu to nevadilo, ale když začal zamořovat zámek barevným kouřem a zápachem, došla rodině trpělivost a odvezli ho do nějakého ústavu, aby se vzpamatoval. Po návratu byl otec zachmuřený, bloumal bezcílně zámekem a nebyla s ním řeč. Jednoho dne zmizel a nemohli ho nikde najít. První stopu objevil jeho syn až zde. Posmutněl, když se dozvěděl, že otec zemřel. Požádal, zda by se mohl podívat do jeho domku, zda tam po něm nezůstala nějaká památka. Úředník ho ochotně pustil dovnitř a jen zabručel, ať to klidně vynosí všechno. Mladý šlechtic se přehraboval v lejstrech, kterým nerozuměl, přičichl k různým roztokům v baňkách, a nic z toho nechápal. Pak pod lejstry objevil nějaký divný strojek. Vypadal jako hodiny, ale byl mnohem složitější. Vzal ho do ruky a zvědavě otočil kličkou. Najednou se zablesklo a domek U Poslední lucerny nadobro zmizel.

„Kam se ten barák poděl?“ vyděšeně vykřikl úředník a dodal, že to zamručení o tom, ať si odnese všechno, nemyslel vážně. Teď tu stáli proti sobě, ale domek i strojek a vše ostatní bylo pryč. Na místě, kde stával dům, byla jen oprýskaná hradební zeď.

Od té doby se prý v určitý den a určitou hodinu na chvíli dům U Poslední lucerny objeví. Lze ho údajně spatřit jen za jistých nocí, jinak je na jeho místě pouze hradební zeď. Po překročení prahu tohoto domu prý poutník vkročí do oné druhé, mystické a literární Prahy, jež podle legend paralelně existuje jako „druhé město“ ve městě.

Tak pojďme, třeba je právě teď nastala ta správná chvíle! Vstoupíme do domku, který nás zanese do časů starých a trochu pozapomenutých pověstí.

Na Ztracené vartě

Mezi ulicemi Na Slupi a Ke Karlovu je Horská ulice. V dávných dobách pocho-pitelně vypadala úplně jinak než dnes a také se jinak jmenovala. Kdysi to byla ulička, kam neústil vchod žádného domu, lemovaly ji jen zadní zdi budov. Z jedné strany byla zeď ústavu choromyslných, pak zeď koželužské továrny zvané Goldšmídka. Tato ulice, které se neřeklo jinak než Na Ztracené vartě, byla jedinečná svou opuštěností a tajemností. Kdo nemusel, tak tudy v noci nešel. Jedině v dobách, kdy nahoře na hradbách střežila město armáda (proto také ten název Ztracená varta), chodívali tudy v noci vojáci doprovázející domů své milenky. Temná zákoutí uličky skýtala prostor k nerušeným rozhovorům o čemkoliv.

Někdy ale taková procházka skončila tragédií. Tradovalo se, že se v ulici občas zjevilo strašidlo v bílém hábitu, které se vrhalo na kolemjdoucí a na místě je zardousilo. Někdy našli zardoušeného ležet na místě, jindy beze stopy zmizel. Důkazem bylo jen nařikání dívky, která vojáka doprovázela a pořád dokola opakovala: „Strašidlo, strašidlo.“

V Praze se šířila zvěst, že je zvláštní, že strašidlo zabíjí jenom vojáky. Zvláštní to bylo, leč nikoliv nevysvětlitelné. Tou ulicí totiž nikdo jiný než vojáci obvykle nechodil. No, a bylo to dávno, statistika neexistovala, takže to lidem připadalo podivné.

Místní se tou ulicí báli chodit, ale vojáci přece jen dali přednost možnostem, které skýtala temná zákoutí lákající k radovánkám, před neurčitým nebezpečím.

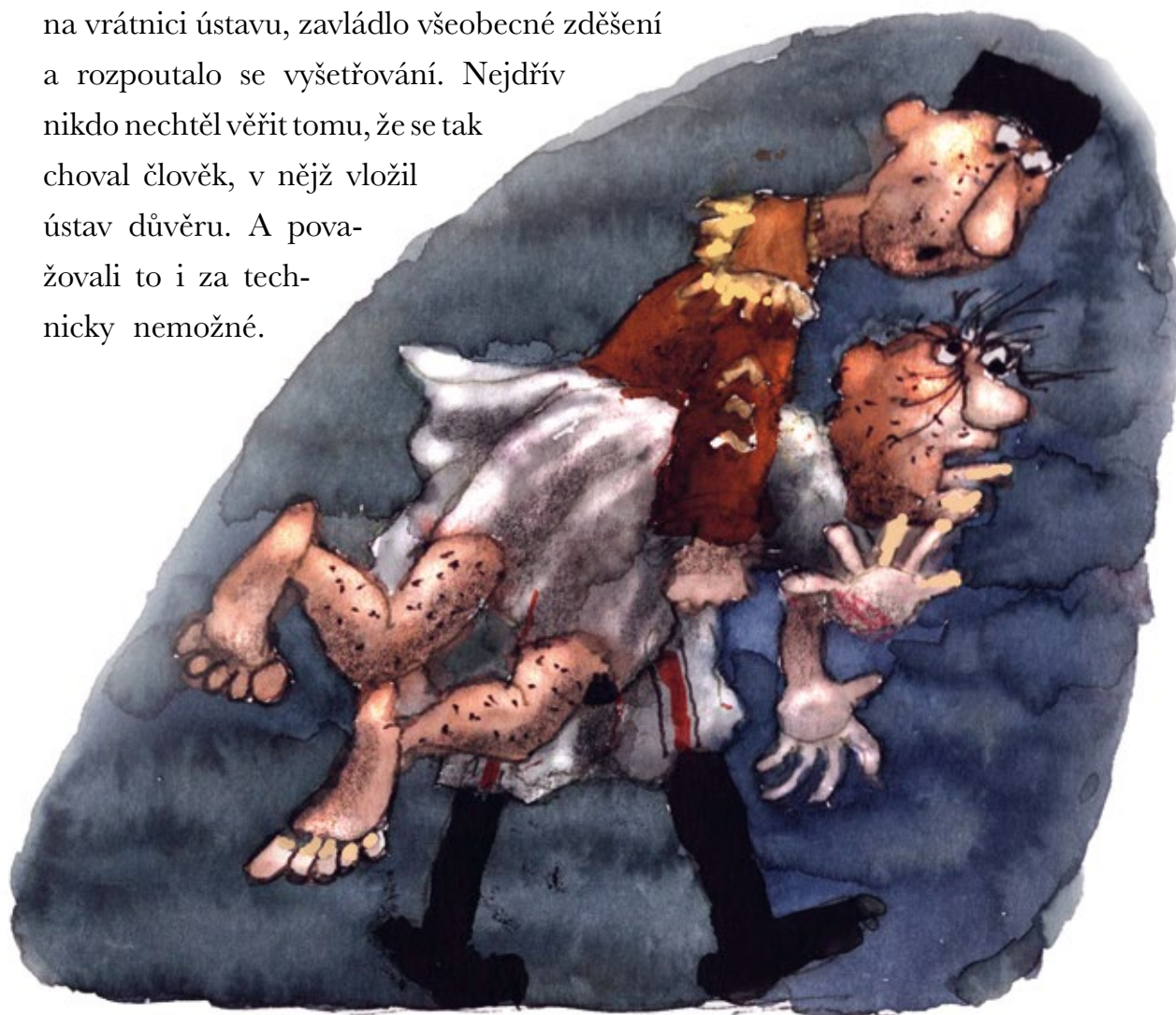
Až jednoho dne šel ulicí voják Bobr, který byl mimořádně fyzicky zdatný a mezi kolegy vojáky platil za obávaného rváče. Vedl si samozřejmě svou milou, kterých měl vzhledem ke své povaze a zdatnosti několik. Když vtom se zpoza zdi ústavu choromyslných vyhoupl stín a s ďábelským křikem šel vojákovi hned po krku. „Strašidlo!“ vypísklo děvče a přitisklo se ke zdi. V Bobrovi v tu chvíli vzkypěla mužská pýcha a osm piv, které před chvílí vypil, a rozhodl se, že si před děvčetem v žádném případě nehodlá udělat ostudu.

„Já ti dám strašidlo, ty zmetku,“ pravil vcelku vyrovnaně a na nebohé strašidlo se vrhl. Chvíli to byl vyrovnaný zápas a Bobra napadlo, že na nehmotné strašidlo je to tedy pořádný pořez. Když strašidlo omdlelo, strhnul z něj bílý hábit. Žádné strašidlo. Z ducha se vyklubal slabomyslný zřízenec ústavu pro choromyslné Blahoslav Podmyš.

Podmyše do ústavu kdysi zavřeli, protože se u něj projevovaly podivné sklony – chtěl rdousit lidi. V ústavu se vzpamatoval, ale ne natolik, aby mohl být propuštěn. Byl tedy přerážen do funkce zřízence a vedení ústavu mělo za to, že se chová náležitě. Nikdo však neměl povědomí o jeho nočních eskapádách, o tom, že v noci přelézá ústavní zeď a škrťí procházející vojáky. Ty útlejší přenesl přes zeď ústavu do zahrady, kde je s pomocí dalších choromyslných zakopal. Jejich uniformy a výzbroj skladoval v kotelně a těm, co mu pomáhali, sliboval, že až bude mít dostatek ukořistěné výstroje, sestaví z chovanců ústavu vlastní armádu a zahájí pražské povstání. Možná není překvapivé, že pro tento pozoruhodný nápad získal na straně slabomyslných značný počet příznivců.

Když voják Bobr donesl omráčeného Podmyše na vrátnici ústavu, zavládlo všeobecné zděšení a rozpoutalo se vyšetřování. Nejdřív nikdo nechtěl věřit tomu, že se tak choval člověk, v nějž vložil ústav důvěru. A považovali to i za technicky nemožné.

Ukázalo se ale, že Podmyš byl fyzicky velice zdatný a neměl problém s překonáním zdi ani s odnesením lehčích mrtvých vojáků do zahrady.

Při rekonstrukci událostí se Podmyš tvářil pobaveně a z úst mu vytékaly sliny. Soud tudíž shledal Podmyše nadále zcela slabomyslným, takže až do smrti neopustil brány ústavu, kde chtěl osnovat vojenské povstání.

A jak vypadá ulice Na Ztracené vartě dnes? Inu, najdete-li odvahu, můžete se jít do Horské ulice podívat!